

необхідні умови для розвитку комунікативних і рефлексивних умінь шлях створення діалогічних навчальних ситуацій, вирішення завдань професійного спілкування.

Висновки. Теоретичний аналіз наукових джерел дозволив з'ясувати формування культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів засобом діалогічних навчальних ситуацій як соціальної та психолого-педагогічної проблеми зумовленої об'єктивними потребами суспільства. Проведена робота дозволяє стверджувати, що саме у студентів третього, четвертого та п'ятого курсів найбільш ефективно формування культури педагогічного спілкування, оскільки саме в цей період закладаються професійні переконання та цінності, відбувається усвідомлення самого себе, своїх здібностей та можливостей, формуються професійні погляди на життя та стосунки з людьми.

Сутність, структура, основні характеристики культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів ми визначаємо як складне особистісно-творення, що включає соціальний досвід, професійні знання, уміння, звязані з комунікативною поведінкою для різноманітних діалогічних навчальних ситуацій у контексті індивідуально-психологічних рис особистості майбутнього вчителя, що забезпечує можливість педагогічної взаємодії та взаємодію з системою „вчитель-учень”, характеризується здатністю до розв'язання педагогічних проблем.

Проведена робота дозволяє стверджувати, що специфіка факультетського готує вчителів початкових класів обумовлює необхідність використання технологій формування культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів засобом діалогічних навчальних ситуацій.

Забезпечення високого рівня культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів пов'язане з запровадженням у навчальний процес сукупності педагогічних умов, які забезпечують комунікативну спрямованість процесу навчання; педагогічну взаємодію; мотивацію щодо формування культури педагогічного спілкування; врахування індивідуальних особливостей майбутніх вчителів; сформованість знань, умінь та навичок спілкування; здатність до рефлексії; наявність досвіду спілкування у діалогічних навчальних ситуаціях; контроль за станом формування культури педагогічного спілкування та його корекція; використання технологій формування культури педагогічного спілкування у діалогічних навчальних ситуаціях; створення позитивної атмосфери.

Розроблена технологія формування культури педагогічного спілкування майбутніх вчителів засобом діалогічних навчальних ситуацій, основою виступила система практичних занять, що передбачала створення діалогічних навчальних ситуацій, забезпечила позитивну атмосферу на заняттях, створила мотивацію, можливість імпровізувати, проявити себе у взаємодії.

Література

- Державна національна програма „Освіта” („Україна XXI століття”). – К.: Райдуга, 1994. – 61с.
- Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (проект) // Освіта. – 2001р. – 11-18 липня. – С.2-6.
- Освітні технології: навч. – метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Лгобарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255с.
- Остапенко А.А. Дидактические средства: попытка классификации //Пед. технологии. – М.: «Народное образование». – 2005. – №1. – С.12-21.
- Пометун О.І. та ін. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наука – метод. посібн. /О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192с.
- Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічна технологія /І.Ф. Прокопенко, В.І. Євдокимов. – Харків: Основа, 1995. – 105с.
- Савченко О.Я. Дидактика поч. шк.: Підруч. для студ. пед. факультетів Олександр Яківа Савченко. – К.: Генеза, 2002. – 368с.
- Чернилевський Д.В. Дидактические технологии в высшей школе: Учеб. пособие для вузов /Дмитрий Владимирович Чернилевский. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2002. – 437с.

*Пащенко О.В.,
наук. співр. лабораторії дитячих об'єднань,
Інститут проблем виховання НАПНУ,
координатор Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна верта»*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОГЛЯДУ ПІДЛІТКІВ У ДИТЯЧІЙ ГРОМАДСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ

В статті розглянуто педагогічні умови формування екологічного погляду в дитячій громадській організації.
Ключові слова: педагогічні умови, екологічний світогляд, підлітки, громадські організації.

Сучасний світ якісно відрізняється від існуючої у минулому практики наукових знань, розвитку винахідництва, підходів до вироблення і застосування нових технологічних рішень, сприйняття і реагування на інформації в суспільстві, оцінки якості життя. Загострення екологічних проблем і необхідність термінової реакції на передбачувані зміни у довкіллі зумовлюють необхідність визначення не тільки стратегії і тактики, але й умов сучасної освіти та виховання на базі нових світоглядних вимог і принципів. Динамізм змін і нестабільність процесів в навколишньому світі не дозволяють людині покладатись лише на раніше набутий досвід.

Збірник матеріалів всеукраїнської науково-практичної конференції

Необхідно усвідомлювати, що у сфері екологічних знань в умовах постійних змін глобальних катастроф старіння фактів, теорій, методик і прогнозів передавань сьогодні відбувається значно швидше. Чітка світоглядна позиція може бути гарантією забезпечення гармонізації змін людини, її середовища та суспільства як частин єдиного цілого.

Ми розуміємо екологічний світогляд як форму свідомості, мислення й культури сучасної людини, яка базується на екологічних самовизначенні й культурній життєвої необхідності збереження природних ресурсів. Це сворідна компетентності, усвідомленні використання природних ресурсів. Це сворідна середовища та раціонального використання людиною світу (соціуму), в якій форма духовно-практичного освоєння людиною культури та екологічного органічно поєднуються екологічні знання, екологічна культура та екологічна діяльність.

Наближається завершення Деклади Організації об'єднаних націй з освіти для збалансованого розвитку (2005 – 2014 рр.), і формування екологічного світогляду як одне із завдань цього важливого процесу, має відбуватися в усіх сферах екологічної освіти та виховання – у системі дошкільної, початкової загальної середньої освіти, у професійно-технічних закладах, у вищій школі також у позакласній, позашкільній освіті. У недержавній, неформальній освіті важливі напрацювання практики формування екологічного світогляду, зокрема через діяльність дитячих громадських організацій.

Дитячі громадські об'єднання як унікальний інститут соціального виховання мають значний потенціал щодо виховання і соціального становлення молоді, водночас є невикористані резерви щодо формування екологічного світогляду молоді в умовах цих об'єднань. Це актуальне обґрунтування та впровадження педагогічних умов, які б забезпечували формування екологічного світогляду в дитячому об'єднанні. Педагогічні умови формування екологічного світогляду підлітків ми розуміємо як структуру формування екологічного світогляду підлітків ми розуміємо ефективною формування екологічних технологій, впровадження яких дозволяє ефективно оболонку педагогічних вишиви та формувати екологічний світогляд висхідно здійснювати педагогічні вишиви та формувати екологічний світогляд висхідно рівня.

За твердженням В. І. Андреева, педагогічні умови – це результати «цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту методів (приймів), а також організаційних форм навчання для досягнення цілей».

Педагогічні умови щодо формування екологічної культури, екологічної свідомості учнів, студентів досліджено науковцями Г. Пономарьовою, Рославець, Н. Кот, Т. Вайдою, Н. Єфіменко та ін. Так, Р. Рославець визначає педагогічні умови виховання екологічної культури дошкільників як вироблення норм та правил екологічної поведінки особистості у дошкільній, оптимального підходу до вивчення природи з використанням комплексного підходу до вивчення педагогічного впливу на виховання міждисциплінарних зв'язків, здійснення педагогічного середовища власним прикладом бережного ставлення до навколишнього середовища уміння захищати дитину; тощо. У науковому дослідженні Н.

спрямовані на здійснення цілей виховання; умови, спрямовані на забезпечення єдності мети і змісту в екологічному вихованні; умови, які забезпечують взаємодію методів роботи з екологічного виховання; зв'язування спільних та специфічних форм і методів роботи навчально-освітнього закладу та сім'ї. Система педагогічних умов формування екологічної культури студентів педагогічного коледжу Г. Пономарьовою визначається як система засобів виховного і навчально-освітнього впливу на почуття, розум, свідомість студентської молоді.

Визначення педагогічних умов формування екологічного світогляду підлітків у дитячій громадській організації ґрунтувалося нами на таких положеннях:

1. Системності. Результативне формування екологічного світогляду підлітків можливе лише за умови системної, комплексної роботи. Забезпечує системність планування діяльності – річне, квартальне, щотижнє. Одночас у діяльності дитячої громадської організації використовується такі методи і методи, які дозволяють в один і той же час надавати знання, зв'язувати, здійснювати практичні заходи та мати розважальний компонент. Діяльність має будуватися таким чином, щоб дитина отримала знання, зв'язувати поведінку та закріпила ці навички у практичній діяльності.

2. Впровадження інновацій у діяльність. Інноваційність характеризується новизною та вдосконаленням концепцій, принципів, підходів до реалізації ідей, суттєвою зміною у змісті, формах і методах освіти, виховання. Така діяльність передбачає розвиток творчого потенціалу учасників, зміни способів організації у програмах дитячої громадської організації – це новостворені та вдосконалені конкурентноздатні технології, продукції, а також організаційні умови.

3. Випереджувальна спрямованість. Діяльність дитячої громадської організації має керуватися перспективою майбутнього розвитку, орієнтуючи на досягнення діяльності на досягнення прогнозованого результату.

4. Неперервність процесу виховання. Важливо, щоб діяльність дитячої громадської організації не зводилася до проведення короткострокових заходів, а була системною і цілеспрямованою, передбачала реалізацію довгострокових цілей.

5. Інтерактивність. Творча взаємодія дорослого і дитини у реалізації програм діяльності, яка сприяє розвитку соціальної активності підлітка у практичній діяльності, це організація – це організація самих дітей, а значить активі, реалізує тезу «організація – це організація лідерських якостей та соціальної відповідальності дітей, без яких діяльність дитячого об'єднання буде неактивною».

Література

1. Андреев Валентин Иванович. Педагогика. Учебный курс творческого саморазвития. 2-е изд. / В. И. Андреев. – Казань, 2000. – 600 с.
2. Пономарьова Галина Федорівна. Педагогічні умови формування екологічної культури студентів педагогічного коледжу : дис. ... канд. наук : 13.00.01 / Пономарьова Галина Федорівна. – Харків, 1997. – 130 с.
3. Рославец Руслана Миколаївна. Психолого-педагогічні умови виховання екологічної культури дошкільників. Навч. посіб. для працівників дошкільних закл., учнів і студ. навч. закл. I-IV рівнів акредитації. Рославец. – Луцьк : Вежа, 1999. – 100 с. - ISBN 5-7763-2427-0
4. Кот Наталія Михайлівна. Педагогічні умови ефективної виховної діяльності садка та сім'ї в екологічному вихованні старших дошкільників. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Кот Наталія Михайлівна. – Київ, 1993. – 167 с.
5. Білявський Г. О., Тимочко Т. В., Пашенко О. В. Національні проблеми освіти і наукового забезпечення у сфері збалансованого розвитку. // Олександрівський Більвський, Тетяна Валентинівна Тимочко, Олена Вікторівна Пашенко. – Освіта для стійкого розвитку: формування готовності педагогів: зб. наук. праць за матеріалами між нар. наук.-практ. конф., 23-24 жовтня 2009 р. – Тернопіль : Вектор, 2009. – с. 26-32.

Рябікова

бакалавр, Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний університет»

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТУ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ

У статті розглядаються особливості використання методу проекту як засобу розвитку пізнавальної активності учнів у процесі вивчення математики.
Ключові слова: проект, метод проектів, пізнавальна активність учнів.
В статтю розглядаються особливості використання методу проекту як засобу розвитку пізнавальної активності учнів у процесі вивчення математики.

Ключевые слова: проект, метод проектов, познавательная активность учащихся.

In the article the features of using project work as the facilities for development of cognitive activity of students in the process of studying mathematics is opened.

Key words: project, project work, the cognitive activity of students.
Постановка проблеми. Реалізація нових завдань освіти потребує підходів, звернення до особистості учня з її потребами та інтересами. Одним з завдань учителя є сприяння активізації пізнавальної активності учнів, сприяння

їх самонавчання. Метою навчання має бути не отримання знань як фактів, теорій, а удосконалення особистості учня внаслідок самостійного завдання школи – надання можливості розвитку, саморозвитку особистості, заложку власної індивідуальності, самореалізації.

Заліз шкільної практики свідчить про те, що сьогодні учні виявляють не високу активність у оволодінні знаннями, а навчальні програми досить рідкі і передбачають вивчення значної кількості навчального матеріалу, коли вчитель за обсягом часу не може висвітлити в межах уроку, саме необхідно дбати про розвиток пізнавальної активності учнів, якого набувати ними додаткових знань з предмету.

У статті – розкрити особливості використання методу проектів як засобу пізнавальної активності учнів у процесі вивчення математики. Предметом дослідження є використання методу проектів у навчання досліджувало багато вчених – видатних педагогів і психологів: Л.П. Аристова, М.О. Данилов, М.Ф. Добрилін, Б.П. Сєплов, В.С. Лозова, Н.С. Лейтес, Г.М. Муртазин, Т.І. Шамова, Г.І. Щукіна та ін.).

Літературні джерела є предметом дослідження «познавальна активність» розглядається з різних позицій. Л.П. Аристова визначає пізнавальну активність як «власну діяльність учня, спрямовану на оточуючі явища і предмети».

Муртазин сформулював поняття пізнавальної активності пов'язане з управлінням навчального пізнання шляхом цілеспрямованого спонукання, організації і підсилення цих процесів.

Дослідники розглядають пізнавальну активність як властивість особистості. Так, Н.С. Лейтес робить спробу виявити склад пізнавальної активності як риси особистості. Автор ставить в пряму залежність активність учня в навчальному процесі від напруження уваги, опору на уяву, аналізу і здогаду і припущення, сумніву і перевірки, узагальнення і судження, наполегливості, ентузіазму. Все це він вважає необхідним для досягнення ефективного навчального процесу.

У статті розглядаються особливості пізнавальної активності як засобу розвитку пізнавальної активності учнів у процесі вивчення математики. Шамова вважає, що це два підходи до вивчення одного предмету. Використання їх в діалектичній єдності сформулювати єдину точку зору на розуміння суті пізнавальної активності, яку необхідно розглядати і як мету діяльності, і як засіб її досягнення, і як результат.

У статті розглядаються особливості пізнавальної активності як засобу розвитку пізнавальної активності учнів у процесі вивчення математики. Шамова вважає, що це два підходи до вивчення одного предмету. Використання їх в діалектичній єдності сформулювати єдину точку зору на розуміння суті пізнавальної активності, яку необхідно розглядати і як мету діяльності, і як засіб її досягнення, і як результат.